

Būvniecības valsts kontroles birojs

BVKB ADMINISTRATĪVĀ AKTA IZDOŠANAS PAMATS UN TĀ IZPILDES KONTROLE

Būvniecības kontroles departamenta
Būvju ekspluatācijas kontroles nodaļas vadītāja

Dita Bārdiņa

juriskonsulte

Inese Auniņa

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvā akta izdošanas pamats

BVKB būvinspektora atzinumā fiksēts pietiekams faktu apjoms,
uz kuru pamata BVKB var pieņemt kādu no Būvniecības likuma
18.panta piektajā daļā un 21.panta septītajā daļā minētajiem
lēmumiem

patvaļīgā būvniecība
ēkas bīstamība

Būvniecības valsts kontroles birojs

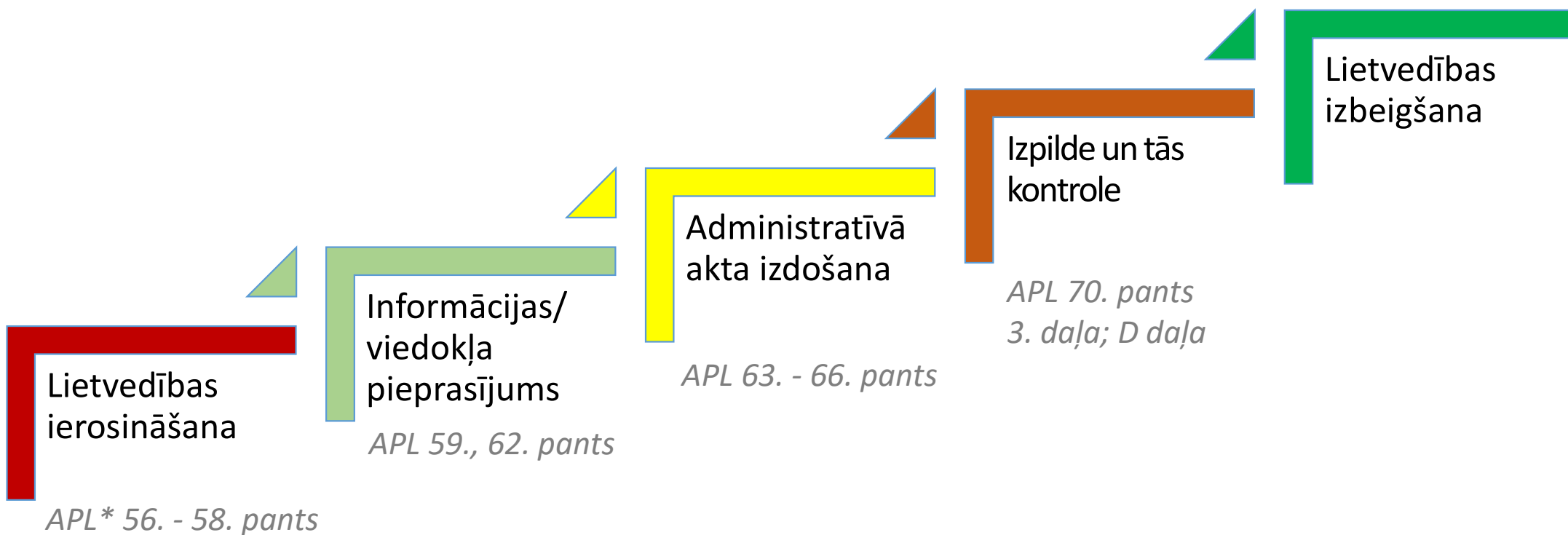
BVKB administratīvie akti

BVKB būvinspektora lēmums	BVKB lēmums
Par patvaļīgu būvdarbu apturēšanu	Par patvaļīgās būvniecības radīto seku novēršanu
Par ekspluatācijas aizliegšanu līdz bīstamības novēršanai, ja ēka vai tās daļa atrodas avārijas vai pirmsavārijas stāvoklī	Par iebūvēto būvizstrādājumu tehniskās izpētes veikšanu
	Par bīstamības novēršanu
	Par būves ekspluatācijas aizliegumu un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, ja tā tiek izmantota neatbilstoši lietošanas veidam

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvā lietvedība

* Administratīvā procesa likums

Būvniecības valsts kontroles birojs

Informācijas pieprasījums

- Iegūstot informāciju, iestāde var izmantot visas tiesiskās metodes,
 - *arī iegūt informāciju no:*
 - administratīvā procesa dalībniekiem
 - citām institūcijām
 - *kā arī ar:*
 - liecinieku
 - ekspertu
 - apskates
 - dokumentu un cita veida pierādījumu palīdzību
- Ja iestādei nepieciešamā informācija ir nevis administratīvā procesa dalībnieku, bet gan citas institūcijas rīcībā, iestāde to iegūst pati, nevis pieprasa no administratīvā procesa dalībniekiem.

[Administratīvā procesa likuma 59. panta otrā daļa]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Viedokļa pieprasījums

- Adresāta vai trešās personas viedoklis tiek pieprasīts, ja tiek lemts par nelabvēlīga administratīvā akta izdošanu.
- Viedokļa un argumentu noskaidrošana nav nepieciešama, ja:
 - 1) ir steidzamība un jebkura kavēšanās tieši apdraud valsts drošību, sabiedrisko kārtību, vidi, personas dzīvību, veselību vai mantu;
 - 2) objektīvi mazsvarīgos gadījumos;
 - 3) tā nav iespējama vai nav adekvāta

[Administratīvā procesa likuma 62. panta pirmā, otrā daļa]

Viedokļa pieprasījums un judikatūra

- Administratīvā procesa dalībnieku uzklauššana ir viens no svarīgākajiem procesuālā taisnīguma nodrošināšanas līdzekļiem. Loģiskais pamatojums prasībai pēc uzklauššanas ir apstākļi, ka uzklauššanas stadijā jau pirms lēmuma pieņemšanas ir iespējams noskaidrot visas domstarpības un atrast pareizāko risinājumu. *(14.05.2009. spriedums Nr. SKA-59/2009)*
- Uzklauššanas pienākuma neizpildīšanas sekas ir administratīvā akta apstrīdamība. Tā ietekmē administratīvā akta atcelšanu tikai tiktāl, ciktāl uzklauššanas pienākuma neievērošana varēja novest pie satura ziņā citāda administratīvā akta izdošanas. *(13.01.2012. spriedums Nr. 42/2012)*

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvais akts vai lēmums?

- 1) obligātais administratīvais akts
(BL* 18. panta 5. daļa)
- 2) brīvais administratīvais akts
(BL 21. panta 7. daļa)
- 3) lēmums par lietas izbeigšanu
faktu trūkuma vai nelietderīguma dēļ

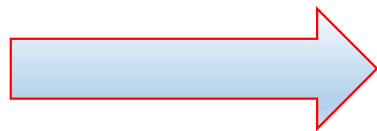
* Būvniecības likums

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvā akta izdošanas termiņi

- **Nekavējoties**

ja ēkas tehniskais stāvoklis var radīt draudus personu veselībai, dzīvībai, īpašumam, videi

- **1 mēneša laikā**

ja saņemts iesniegums

- **4 mēnešu laikā**

ja objektīvu apsvērumu dēļ nav iespējams lēmumu pieņemt viena mēneša laikā

Lietderība

Apsverot lēmuma pieņemšanas lietderību un tā saturu, tiek vērtēts, vai:

- mērķa sasniegšanai nepieciešama lēmuma pieņemšana
- lēmums ir piemērots, lai sasniegtu tiesisku mērķi
- lēmuma izdošana ir nepieciešama
- lēmums ir atbilstošs

[Administratīvā procesa likuma 66. pants]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Samērīgums

Satversmes tiesa secinājusi, ka no Satversmes 1.pantā ietvertā demokrātiskas republikas jēdziena izriet visu valsts institūciju pienākums savā darbībā ievērot samērīguma principu.

(Satversmes tiesas 24.03.2000. spriedums lietā Nr. 04-07(99))

Administratīvās lietvedības ietvaros, kad iestādei jāizdod obligātais administratīvais akts, tā vērtē tiesisko seku samērību (saprātīgumu).

(Satversmes tiesas lēmums lietā Nr.2006-41-01)

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvā akta izpildes kontrole (1)

Administratīvais akts stājas spēkā ar tā paziņošanas brīdi adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam.

Administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, bet, ja rakstveidā izdotajā administratīvajā aktā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt, - viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas.

[Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmā un otrā daļa un 79. panta pirmā daļa]

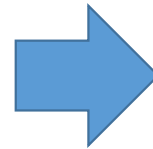

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvā akta izpildes kontrole (2)

Lēmums izpildīts
termiņā

Administratīvā lieta tiek
izbeigta

Lēmums izpildīts
daļēji, bet nav
lūgums par
izpildes termiņa
pagarināšanu

Izpildītajā daļā
administratīvā lieta tiek
izbeigta, neizpildītajā -
uzsākta piespiedu izpilde

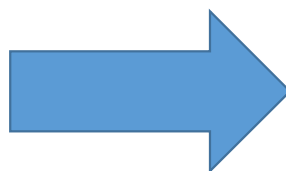

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvā akta izpildes kontrole (3)

Lūgums
pagarināt/
atjaunot
izpildes
termiņu

- Pamatots – administratīvā akta labprātīgas izpildes termiņš tiek pagarināts/noteikts jauns termiņš;
- Nepamatots – tiek atteikta termiņa pagarināšana un uzsākta piespiedu izpilde;
- Daļēji pamatots – administratīvā akta labprātīgas izpildes termiņš tiek pagarināts/atjaunots, daļēji apmierinot lūgumu

Administratīvās lietvedības izbeigšana

- Lēmums izpildīts labprātīgi;
- Lēmums izpildīts piespiedu kārtā;
- Mainījušies lietas faktiskie un/vai tiesiskie apstākļi

Būvniecības valsts kontroles birojs

Brīdinājums

Par jebkuru plānoto administratīvā akta piespiedu izpildi **adresāts vispirms jābrīdina rakstveidā.**

Brīdinājumu var iekļaut pašā administratīvajā aktā, un tas stājas spēkā vienlaicīgi ar administratīvā akta spēkā stāšanos, vai izdot kā atsevišķu dokumentu.

[Administratīvā procesa likuma 361.panta pirmā un otrā daļa]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Piespiedu izpilde

Ja adresāts BVKB **noteiktajā termiņā nav izpildījis lēmumā noteikto**, ir pamats uzsākt administratīvā akta piespiedu izpildi.

Piespiedu izpilde **neaptur administratīvā akta izpildi.**

Būvniecības valsts kontroles birojs

Piespiedu izpildes nosacījumi (1)

Piespiedu kārtā var izpildīt administratīvo aktu, kas:

- stāties spēkā;
- kļuvis neapstrīdams;
- nav izpildīts labprātīgi;
- iestāde nosūtījusi brīdinājumu

[Administratīvā procesa likuma 360.pants]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Piespiedu izpildes nosacījumi (2)

Piespiedu izpildes **izmaksas sedz adresāts**.

Ja adresāts labprātīgi nesamaksā piespiedu izpildes izmaksas, iestāde izpildei izdod izpildrīkojumu.

[Administratīvā procesa likuma 364.pants]

Piespiedu izpildes veidi (1)

Administratīvo aktu var izpildīt piespiedu kārtā, piemērojot:

- **Piespiedu naudu** – uzliek ar izpildiestādes izpildrīkojumu; var uzlikt atkārtoti, līdz adresāts izpilda administratīvo aktu.

[Administratīvā procesa likuma 370.pants]

- **Aizvietotājizpildi** - administratīvo aktu izpilda izpildiestāde pati, cits publisko tiesību subjekts vai privātpersona (izvēlas Publisko iepirkumu likumā noteiktā kārtībā un slēdz līgumu par administratīvā akta izpildi).

[Administratīvā procesa likuma 369.pants]

- **Tiešo spēku** – administratīvā akta izpilde jāpanāk ātri un nav citas iespējas. To var pielietot izpildiestāde pati vai uzdot darīt policijai un normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos arī citai institūcijai kā palīgizpildiestādei.

[Administratīvā procesa likuma 371. un 372.pants]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Piespiedu izpildes veidi (2)

Izpildiestāde, pamatojoties uz ārējo normatīvo aktu un ņemot vērā lietderības apsvērumus, izvēlas piespiedu izpildes līdzekļus un maina tos, līdz sasniedz rezultātu.

Jāizvēlas visefektīvākais un vienlaikus adresāta intereses vismazāk skarošais veids un konkrētā forma, kas rada vismazākās izmaksas.

[Administratīvā procesa likuma 368.panta otrā daļa]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Piespiedu nauda (1)

Nosakot piespiedu naudas summu, jāievēro **samērīguma princips**, it sevišķi **adresāta mantiskais stāvoklis**.

Minimālā piespiedu nauda ir 50 euro, maksimālā piespiedu nauda fiziskajai personai - 5000 euro, juridiskajai personai — 10 000 euro. Termiņu piespiedu naudas samaksai nosaka iestāde.

Piespiedu naudu **var uzlikt atkārtoti**, bet ne agrāk kā 7 dienas pēc iepriekšējās reizes, līdz adresāts izpilda administratīvo aktu.

[Administratīvā procesa likuma 370.panta otrā un trešā daļa]

Piespiedu nauda (2)

Par izpildrīkojumu **var iesniegt sūdzību**, ja:

- administratīvais akts jau izpildīts labprātīgi;
- piespiedu naudas summa nav samērīga

Ja piespiedu nauda netiek samaksāta labprātīgi, izpildrīkojumu **izpilda piespiedu kārtā**, rakstveida pieteikumu un izpildrīkojuma oriģinālu **nosūtot zvērinātam tiesu izpildītājam**.

[Administratīvā procesa likuma 370. panta sestā un septītā daļa]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Aizvietotājizpilde

Piemērojama, ja adresātam ar administratīvo aktu noteikta konkrēta darbība vai aizliegums pildīt noteiktu darbību.

Aizvietotājizpildes veidam un formai jābūt:

- lietderīgai;
- efektīvai;
- adresāta intereses mazāk skarošai;
- ar zemām izmaksām

[Administratīvā procesa likuma 368., 369. pants]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Tiešā spēka pielietošana

Piemērojams, ja administratīvais akts uzliek adresātam pienākumu izpildīt noteiktu darbību vai atturēties no noteiktas darbības un viņš šo pienākumu nepilda.

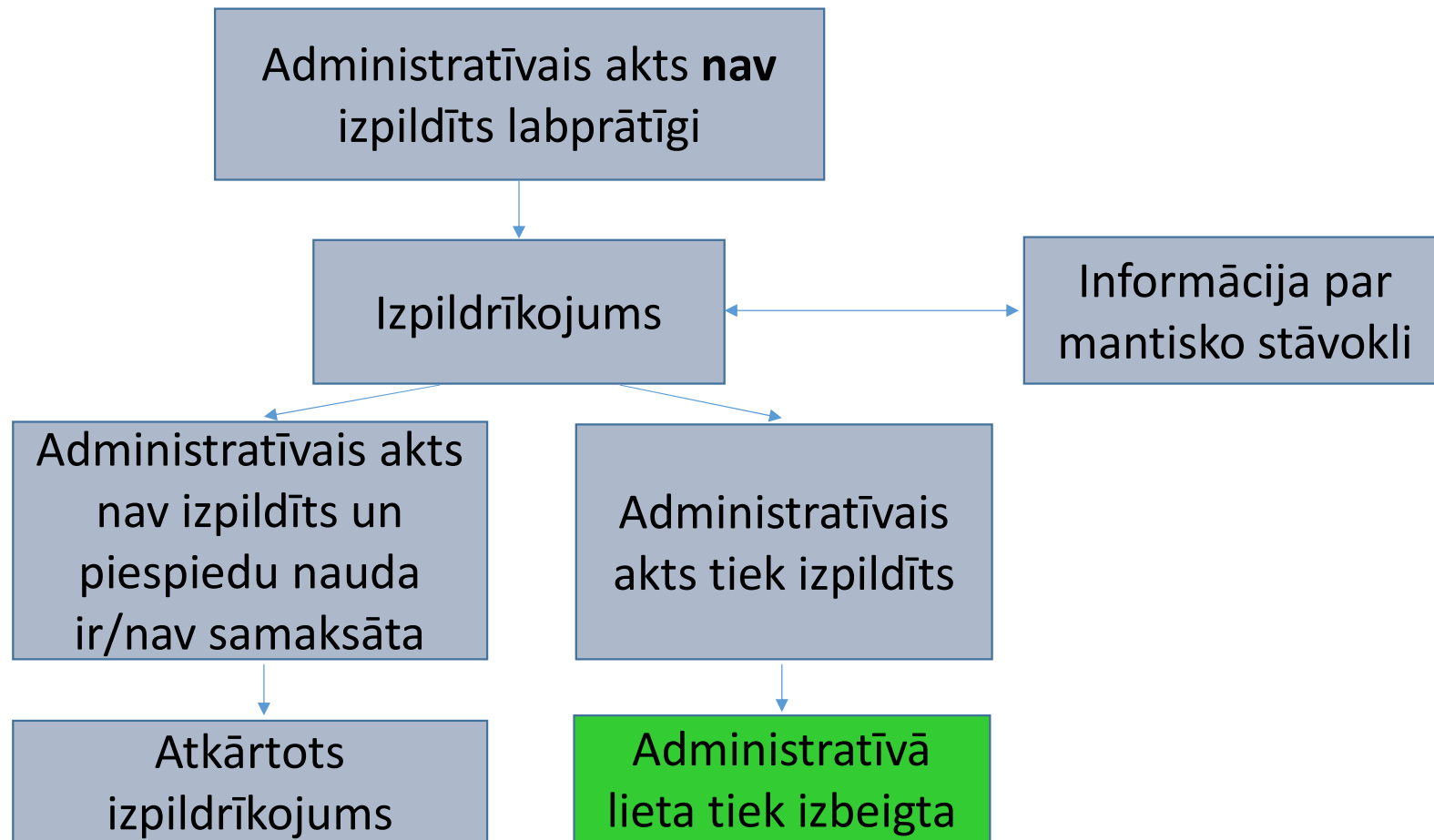
Tiešā spēka veidi:

- fiziskā spēka pielietošana;
- speciālu līdzekļu izmantošana;
- ieroču izmantošana

[Administratīvā procesa likuma 372. pants]

Piespiedu izpildes process

Būvniecības valsts kontroles birojs

Pašvaldības kompetence vidi degradējošu un ainavu bojājošu ēku sakārtošanā (1)

Pašvaldība pieņem lēmumus par turpmāko rīcību ar tās teritorijā esošām būvēm, kuras ir pilnīgi vai daļēji sagruvušas vai nonākušas tādā stāvoklī, ka to lietošana ir bīstama vai tās bojā ainavu.

Ja būve ir pilnīgi vai daļēji sagruvusi vai nonākusi tādā tehniskajā stāvoklī, ka ir bīstama vai bojā ainavu, šīs būves īpašniekam atbilstoši pašvaldības lēmumam jāsakārto vai jānojauc.

[Būvniecības likuma 7. panta pirmās daļas 2. punkts, 21. panta devītā daļa]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Pašvaldības kompetence vidi degradējošu un ainavu bojājošu ēku sakārtošanā (2)

Būve jāsakārto, jāveic konservācija vai jānojauc, ja:

- tās stāvoklis neatbilst Būvniecības likuma 9.pantā noteiktajām būtiskajām prasībām attiecībā uz būves lietošanas drošību, mehānisko stiprību un stabilitāti;
- būves fasādes un citu ārējo konstrukciju tehniskais stāvoklis vai ārējais izskats neatbilst pilsētvides ainavas vai ainaviski vērtīgās teritorijas prasībām (būve ir vidi degradējoša vai bojā ainavu), kuras ir noteiktas pašvaldības saistošajos noteikumos par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu.

[Vispārīgie būvnoteikumi 158. punkts]

Pašvaldības kompetence vidi degradējošu un ainavu bojājošu ēku sakārtošanā (3)

Pašvaldība nosaka būves īpašniekam šādus pienākumus:

- sakārtot būvi, veikt būves konservāciju vai nojaukt būvi tādā apjomā, lai tā neradītu bīstamību, ja būve ir pilnīgi vai daļēji sagruvusi vai nonākusi tādā tehniskajā stāvoklī, ka kļuvusi bīstama;
- sakārtot būvi, lai tā atbilstu pilsētvides ainavas vai ainaviski vērtīgās teritorijas prasībām, ja būve bojā ainavu.

[Vispārīgie būvnoteikumi 159. punkts]

Pašvaldības kompetence vidi degradējošu un ainavu bojājošu ēku sakārtošanā (4)

- Ja būves īpašnieks neizpilda prasību par pilnīgi vai daļēji sagruvušas būves savešanu kārtībā, būves konservāciju vai nojaukšanu tādā apjomā, lai tā neradītu bīstamību, pašvaldība lemj par administratīvā akta piespiedu izpildi.
- Ja pašvaldības dome vai tās institūcija pieņem lēmumu par būves sakārtošanu, pašvaldībai ir tiesības veikt būves sakārtošanas darbus tikai tādā apmērā, lai novērstu bīstamību un apdraudējumu cilvēku drošībai.

[Vispārīgie būvnoteikumi 163. un 164. punkts]

BVKB kompetence būvju ekspluatācijas uzraudzības ietvaros, tai skaitā vidi degradējošu būvju sakārtošanā

Būvju ekspluatācijas uzraudzības ietvaros, ņemot vērā atzinumā konstatēto, BVKB var pieņemt šādus lēmumus:

- 1) uzdot veikt būves, tās daļas vai iebūvēto būvizstrādājumu tehnisko izpēti;
- 2) uzdot novērst konstatēto bīstamību, informējot par to pašvaldību;
- 3) ja konstatēta būves bīstamība, — aizliegt tās ekspluatāciju līdz bīstamības novēršanai;
- 4) ja būve vai atsevišķa telpa tiek izmantota neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam, — aizliegt būves vai atsevišķas telpas ekspluatāciju un uzdot atjaunot iepriekšējo stāvokli.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Būvniecības valsts kontroles birojs

Paldies visiem par uzmanību!

Plāno – kontrolē – iedziļinies – rīkojies!

Vairāk informācijas

www.bvkb.gov.lv

